

Δελτίο Τύπου 1^{ου} Πανελληνίου Αγροδασικού Συνεδρίου

1^ο Πανελλήνιο Αγροδασικό Συνέδριο ΑΓΡΟΔΑΣΟΠΟΝΙΑ: παρελθόν, παρόν και μέλλον

17-19 Οκτωβρίου 2024
Καρπενήσι

Ένας νέος δυναμικός κύκλος για την αγροδασοπονία στην Ελλάδα αρχίζει με το 1^ο Πανελλήνιο Αγροδασικό Συνέδριο

Το Σάββατο 19 Οκτωβρίου 2024 ολοκληρώθηκε το 1^ο Πανελλήνιο Αγροδασικό Συνέδριο στο Καρπενήσι, που σηματοδότησε την έναρξη ενός νέου δυναμικού κύκλου επαναπροσέγγισης του αγροτικού και δασικού γίνεσθαι στην Ελλάδα με το ταυτόχρονο άνοιγμα σε καινοτομίες και νέες προσεγγίσεις στην παραγωγική πολυλειτουργική διαχείριση των μεσογειακών τοπίων.

Τα αγροδασικά συστήματα είναι μορφές χρήσης γης όπου σκόπιμα συνδυάζονται οπωροφόρα ή άγρια δέντρα με γεωργικές καλλιέργειες και βόσκηση αγροτικών ζώων στο ίδιο κομμάτι γης και την ίδια χρονική περίοδο. Η αγροδασοπονία έχει διαμορφώσει μερικά από τα πιο χαρακτηριστικά μεσογειακά τοπία, όπως για παράδειγμα οι αιωνόβιοι ελαιώνες της Πελοποννήσου, ενώ αναγνωρίζονται διεθνώς ως ένας από τους πιο ανθεκτικούς τύπους πολυλειτουργικών τοπίων του πλανήτη. Μπορούν να συμβάλλουν στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής ως αποτελεσματικές “καταβόθρες διοξειδίου του άνθρακα”, είναι πολύτιμοι κιβωτοί βιοποικιλότητας, διαδραματίζουν βασικό ρόλο στην αντιμετώπιση της παγκόσμιας φτώχειας και στην διατήρηση του αγροτικού εισοδήματος και αποτελούν σημαντικά στοιχεία των τοπικών πολιτιστικών ταυτοτήτων, επιτυγχάνοντας έτσι τουλάχιστον 12 από τους 17 Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Ελληνικό Αγροδασικό Δίκτυο και το Τμήμα Δασολογίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών στο Καρπενήσι, με την υποστήριξη πληθώρας φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης, επιστημονικών φορέων, παραγωγών και μέσων ενημέρωσης. Το συνέδριο παρακολούθησαν πάνω από 100 μέλη της επιστημονικής κοινότητας της αγροδασοπονίας,

που παρουσίασαν 53 προφορικές και αναρτημένες ανακοινώσεις, στην προετοιμασία των οποίων μετείχαν πάνω από 200 συγγραφείς κυρίως από τους επιστημονικούς κλάδους των γεωτεχνικών και βιολογικών επιστημών. Σημαντική ήταν η παρουσία ομάδων νέων γεωργών και κτηνοτρόφων που προσπαθούν να διατηρήσουν ζωντανή την παραδοσιακή αγροδοασοπονία, αλλά ταυτόχρονα διερευνούν καινοτόμους δρόμους με την αξιοποίηση της σχετικής γνώσης που παράγεται σε όλο τον κόσμο. Ξεχωριστές στιγμές στο κλείσιμο του συνεδρίου ήταν η ανακήρυξη του ομότιμου καθηγητή Βασίλειου Παπαναστάση σε Επίτιμο Πρόεδρο του Ελληνικού Αγροδοασικού Δικτύου για την πολυετή προσφορά του στην αγροδοασική επιστήμη και πράξη και η βράβευση του Αντιπεριφερειάρχη Ευρυτανίας Αριστείδη Τασιού για τη βοήθεια που παρείχε στην πραγματοποίηση του συνεδρίου και το ενδιαφέρον του για την αγροδοασοπονία. Τις βραβεύσεις ακολούθησε συζήτηση και έκδοση του ακόλουθου ψηφίσματος.

Ψήφισμα του 1^{ου} Πανελλήνιου Αγροδοασικού Συνεδρίου

Η λήξη του 1ου Πανελλήνιου Αγροδοασικού Συνεδρίου ανοίγει μια νέα ιστορική περίοδο για την προώθηση της αγροδοασοπονίας στην Ελλάδα. Επιστήμονες, στελέχη της δημόσιας διοίκησης, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης και ιδιαίτερα νέοι γεωργοί, φοιτητές και άνθρωποι της πράξης συμφώνησαν ότι τα αγροδοασικά συστήματα όχι μόνο αποτελούν μια πολύτιμη παρακαταθήκη για τη βιοποικιλότητα και τον αγροτικό πολιτισμό της Ελλάδας αλλά παρουσιάζουν εξαιρετικές προοπτικές για την αύξηση του αγροτικού εισοδήματος, της αειφορικής χρήσης της γης και της διατροφικής ασφάλειας της χώρας. Στο πλαίσιο αυτό οι σύνεδροι εξέδωσαν το ακόλουθο ψήφισμα:

1. **Διαπιστώνουν** ότι είναι αναγκαίο τα αγροδοασικά συστήματα να αναγνωριστούν επίσημα ως ξεχωριστή κατηγορία χρήσης γης με τις αναγκαίες υποκατηγορίες και στη συνέχεια την απογραφή και συμπερίληψή τους σε όλες τις χαρτογραφήσεις που αφορούν τη διαχείριση της γης, όπως οι δασικοί χάρτες, το σύστημα καταγραφής καλλιεργειών κλπ.
2. **Ζητούν** τη νομική προστασία των αγροδοασικών συστημάτων στο πλαίσιο της νομοθεσίας για τη χωροταξία.
3. **Θεωρούν** κρίσιμη για τη διάσωση των παραδοσιακών αγροδοασικών συστημάτων την εκπαίδευση και ενίσχυση των γεωργών και κτηνοτρόφων για τη συνέχιση της διαχείρισής τους.
4. **Ζητούν** την άμεση ένταξη της δημιουργίας αγροδοασικών συστημάτων στα μέτρα του Πυλώνα II του ΣΣ ΚΑΠ (2023-2027), στην επόμενη διαδικασία αναθεώρησής του και αξιοποίησής τους στα σχετικά χρηματοδοτικά εργαλεία του Πυλώνα I καθώς και την διασφάλιση ότι οι πόροι που θα χορηγηθούν για την εφαρμογή τους δεν θα ανακατευθυνθούν σε άλλες δράσεις.
5. **Θεωρούν** ιδιαίτερα χρήσιμη την προβολή των αξιών και των δυνατοτήτων της αγροδοασοπονίας στους δημόσιους φορείς, στους γεωτεχνικούς επιστήμονες και στους αγρότες με οργάνωση σχετικής ευρείας ενημερωτικής καμπάνιας και την εξασφάλιση της διάθεσης σχετικών πόρων και αξιοποίηση των δημόσιων ΜΜΕ, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και επιμελητηρίων.
6. **Ζητούν** τη διευκόλυνση ένταξης της αγροδοασοπονίας στα προγράμματα σπουδών των σχετικών ΑΕΙ.

7. **Ζητούν** τη στήριξη προγραμμάτων βιωματικής εκπαίδευσης σε επαγγελματίες, μαθητές και φοιτητές και νέους αγρότες μέσω της αξιοποίησης δικτύου πιστοποιημένων επισκέψιμων αγροκτημάτων και εκτάσεων.
8. **Προτείνουν** τη σύνδεση των αγροδασικών συστημάτων με εμβληματικά πιστοποιημένα αγροτικά προϊόντα όπως η φέτα, για την ενδυνάμωση της θέσης των προϊόντων αυτών στην αγορά και την αναγνώριση της προσφοράς τους στην παραγωγή τους.

Τέλος **εκφράζουν** τη διάθεση του Ελληνικού Αγροδασικού Δικτύου και των μελών του για παροχή κάθε μορφής υποστήριξης με τη διάθεση της υπάρχουσας επιστημονικής γνώσης.